

65 éve alapították a Magyar Rádió Gyermekkórusát

Dinyés Soma a Magyar Rádió Gyermekkórusának új művészeti vezetője. Kinevezése alkalmából kérdeztük szakmai elképzeléseiről, a gyerekkórusral kapcsolatos jövőbeni terveiről

A Magyar Rádió Gyerekkórusa a korábbi vezető karnagy, Thész Gabriella irányítása alatt hatalmas nemzetközi sikereket ért el. A Liszt-, Bartók-Pásztory díjas Érdemes Művész váratlan távozása (nyugdíjba vonulása) után előzetes szakmai egyeztetések eredményeként dr. Matos László vezető karnagyot, és Kabdebó Sándor társkarnagyot választották a Gyerekkórus élére. Munkájuk során nem sikerült elérniük a vezetőség által elvárt eredményeket, így újabb személycserék váltak szükségessé. Walter Judit karnagytól 2019. február 1-én Dinyés Soma, a Fővárosi Énekkar korábbi karnagya, a budapesti vezető zenekarok (Budapesti Fesztiválzenekar, Liszt Ferenc- és Erkel Ferenc Kamarazenekar, valamint a Nemzeti Filharmonikusok) csembaló szólistája, a barokk zene egyik legnagyobb hazai szakértője vette át a Magyar Rádió Gyermekkórusának művészeti vezetését, és szakmai irányítását.

Fotó: BADINSZKY-TOLVAJ ANNUS

dömről sem, hogy ne az lett volna a szándéka, hogy a gyerekkórust megfelelő mértékben fejlessze. Szerintem mindig az a kérdés, hogy az ember megtalálja-e a módot és lehetőséget arra, hogy a gyerekekkel szót értsen, és egyben zenei színvonalat is tudjon közvetíteni.

■ Az Ön meglátása szerint a gyerekek hozzáállásával van probléma?

– Azt gondolom, hogy alapvetően a hozzáállás a perdöntő, a legfontosabb. Tehát ha egy gyerek nem szeret énekelni, akkor nem tudok vele magas színvonalat elérni, ha viszont szereti azt, amit csinál, akkor bármire képes.

■ Akik a gyerekkórusba jelentkeznek, minden bizonnyal szeretnek énekelni, hiszen azért mennek a Marcibányi téri Kodály Zoltán Művészeti Iskolába.

– Ez nem teljesen egyértelmű, hiszen az óvodások esetében a szülő dönti el, hogy melyik általános iskolába íratja be gyermekét. Ha ide a mi iskolánkba, akkor valószínűleg azért, mert a gyerek szívesen énekelte az óvodában pl. a „Cirmos cica haj”-t és anyapa zenével szeretné formálni cseperedő kisgyermeke egyéniségét. De sokan azért jönnek, mert a szülők szeretnék az ország rangos hangversenyszínpadain látni csemetéiket, amint profi zenekarokkal, kórusokkal közösen lépnek fel.

■ Ön nincs könnyű helyzetben. Thész Gabriella váratlan nyugdíjba vonulása óta a gyerekkórus „pályája” lefelé ívelt. A helyére kinevezett karnagyok nem tudtak a korábbihoz hasonló színvonalú eredményeket elérni. A gyerekek szép lassan lemorzsolódtak, az énekkarba azóta is folyamatosan felvételt hirdetnek. Ön hogyan próbálja meg a gyerekkórust ismét bekapcsolni a nemzetközi zenei vérkeringésbe?

– Ez egy nehéz kérdés. Nem gondolom egyetlen elő-

■ 2017 óta folyamatosan felvételt hirdetnek az ének-
karba, 10-től 16 éves korig is. Egy 10-12 éves gyerek bizo-
nyára már el tudja dönteni, hogy van-e kedve komolyab-
ban az énekléssel foglalkozni.

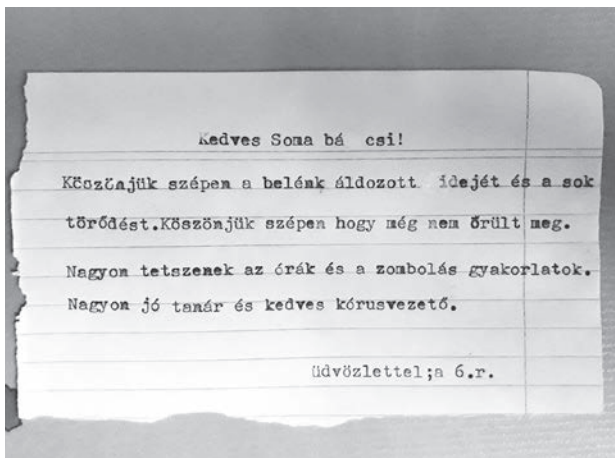
– Valóban van lehetőség idősebb korban is bekerülni
a Magyar Rádió Gyerekkórusába. Én 4 gyermekes apuka
vagyok, és az a meglátásom, hogy néha a gyerekek még
18 évesen sem tudják eldönteni, hogy mit szeretnének
csinálni. Szóval azt gondolom, hogy alapvetően azért
vannak itt a gyerekek, mert a szüleik ide adják be őket.
Nekem jelen esetben az a feladatom, hogy az énekórán,
a kóruspróbákon megszerettessem velük a zenét, és
magát az éneklést. Ha mindez sikerül, akkor nem fog-
nak hamisan énekelni, mert engedik, hogy a hibákat ki-
javítsam a szebb hangzás érdekében. Tehát megfogadják
a tanácsaimat. Ellenben, ha mindez nem sikerül, akkor
nem tudom őket megnyerni magamnak, és esélytelen
vagyok bármire.

■ Milyen módszerekkel igyekszik megszerettetni a gye-
rekekkel a zenét?

– Azt kell mondanom, hogy ehhez kell egy kis tapaszt-
alat, amit nekem elsősorban középiskolásokkal sikerült
megszerezniem. Ugyanis a diplomám kézhezvétele után
a budapesti Bartók Konziban kezdtem el tanítani. Jelen-
leg egy betanuló időszakban vagyok a Marczibányi té-
ren. Február 1-től neveztek ki a Magyar Rádió Gyer-
mekkórusának élére, és hát mondhatjuk úgy is, hogy
„keresem a fogást”. A saját gyermekeim is felsősök, „raj-
tuk” is sokat tanulok – mit-hogyan lehet kommunikálni
ezzel a korosztállyal –, úgyhogy alakulunk (*mosolyodik
el*). Ez egy nagyon hosszú folyamat, de úgy látom jó úton
haladunk. Apróbb sikereket már elkönnyvelhettem, aho-
gyan meg tudtam nyerni gyerekeket vagy osztályokat
magamnak.

■ Mondana egy példát?

– Természetesen. Az egyik osztályból kaptam egy
cetlit. A gyerekek találtak valahol egy ósrégi írógépet, és
azzal szórakoztak a szünetben. Egy füzetlapra az író-
géppel ráírták, hogy: „Nagyon szeretjük az énekórákat,

és köszönjük, hogy még nem örült meg” (*nevet egy na-
gyot*).

Ez talán valamit jelez. Próbálok népszerű lenni, mert
azt gondolom, hogy ez az első szükséges lépés felénk.
Ha a gyerekek szívesen vannak az én társaságomban,
akkor van esélyem tőlük bármit kérni.

■ Ma már a Szabó Dénes vezetésével megalakult nyír-
egyházi Cantemus kórus, és az ifj. Sapszon Ferenc által
alapított Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola is nemzet-
közi szinten elismert énekkar. Számos versenyt megnyer-
tek, rendszeresen részt vesznek nívós hazai- és nemzet-
közi eseményeken, azaz mondhatjuk, hogy magas szinten
jelentenek konkurenciát a Magyar Rádió Gyerekkórusá-
nak. Ebben a „közegben” az énekkart hova szeretné majd
elhelyezni?

– Nekem Szabó Dénes és Sapszon Ferenc is nagyon
kedves kollégám. A saját gyerekeim Sapszon Ferenc kó-
rusiskolájába járnak, tehát közvetlen kapcsolatban
vagyok velük. Szabó Dénes fiával, Szabó Somával a Zene-
akadémiát egy időben végeztük, ezen kívül sokat járok
Nyíregyházára (is) barokk produkciókba zenélni, tehát
arra az iskolára is van egy kis rálátásom.

Azt gondolom, hogy valóban az lehet a cél, az ő szín-
vonalukhoz felnőni, és mintegy nagy magyar kórus „tri-
ászként” bevonulni a történelembe. De meg kell jegyez-
nem, hogy mi egészen más profillal működünk. Ők
kedvükre mehetnek versenyekre, fesztiválokra, amik
segítségével hírnevet érnek el, mi – mint fizetett, profi
együttes – nem járhatunk versenyekre, nekünk a Művé-
szeti Együttesek részeként kell kivívunk a szakmai el-
ismerést, világhírt.

Zenekaroknál is nagyon sokszor nem a zenészek – je-
len esetben a kórustagok – szakmai minőségén múlik,
hogy mennyire híresek vagy mennyi külföldi útjuk van,
hanem ezer egyéb külső tényezőn.

■ Említene néhányat?

– Például a támogatottság, azaz mennyire tudja egy
együttes elküldeni külföldi turnéra a zenekarát vagy
énekkarát. Pl. a Magyar Rádió Művészeti Együttese
közül nekünk most abban a szerencsében van részünk,
hogy egyhetes turnéra mehetünk Pozsonyba, Brnoba és
Prágába a Gyerekkórusal. Szerintem nagy dolog, hogy
ezt financiálisan támogatja a vezetőség.

Szabó Dénesnek is megvannak azok a pénzügyi lehe-
tőségei, melyek által sokat utazhatnak. Sapszon Ferenc
iskolája talán egyházi fenntartású iskolává alakul, így
azt remélik, hogy jobb lesz az anyagi ellátottságuk. Úgy-
hogy nagyon sok tényező, hogy mitől lesz egy együttes
tényleg világhírű, hogyan tudja megteremteni minden-
nek az anyagi hátterét.

Azt gondolom, hogy a gyerekek legnagyobb része át-
lagos képességű. Persze mindig vannak kiugró tehetsé-
gek, akik nagyon szép hanggal, az átlagosnál jobb hal-
lással születnek, stb., de a többséget egyik énekkarban

sem ők adják. Viszont, hogy az átlagos képességű gyerekekből mit hozok ki, az már az én feladatomban, azaz megfelelő hozzáállással, megfelelő didaktikai módszerekkel hogyan tudom kibontakoztatni a tehetségüket. Ilyen szempontból szerintem nincs különbség az „alapanyagban”, csak abban, hogy mennyire tudjuk az előbb felsoroltakat kamatoztatni.

■ *2017-ben, 2018-ban és idén is hirdettek felvételt a gyerekkórusba. Ön szerint mi az oka a folyamatos létszámhiánynak?*

– Az utóbbi 10-15 évben rengeteg új iskola nyílt – pl. alapítványi iskolák, ún. nagyon szabad szellemű iskolák – és ezek megjelenése a hagyományos tanintézményekben demográfiai csökkenést okoz. Felvételt ettől függetlenül korábban is mindig hirdettünk, hiszen mindig szükségünk van egy újabb első osztályra.

■ *Bizonyos helyeken arról is lehetett olvasni, hogy a szülők nem jöttek ki az iskola vezetésével.*

– Azt gondolom, hogy ezt azok a kívülállók terjesztették, akik nem látnak bele az iskola életébe. Igaz, egyelőre új vagyok, de nekem kizárólag pozitív tapasztalataim vannak a vezetőséggel, nagyon segítik a munkánkat. Iskolai problémák mindenhol vannak, úgyhogy hiszek abban, hogy megfelelő kommunikációval, az iskolaigazgató és a gyerekkórus részéről pozitív hozzáállással egy gyümölcsöző együttműködés tud létrejönni.

■ *A mai digitális világban mennyire fogékonyak a gyerekek a klasszikus zenére? Van kedvük egyáltalán énekelni?*

– Az a jó, hogy van! Az óvodákban nagyon sok zeneovis foglalkozást tartanak a tanáraink, és ezáltal eléri, hogy a gyerekek szeressenek énekelni. Az óvodában még nagyon szépen befolyásolhatók pozitív irányba, és a legtöbb felvételiző gyerek ezekből a zeneóvodákból kerül ki. Tehát nekik természetes az éneklés, mi pedig ezt az „állapotot” próbáljuk megőrizni az általános iskola végéig. Azaz tovább is, hiszen a Magyar Rádió Gyerekkórusának iskolája Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola is. Így nem csak nyolcadik osztályig járhatnak oda a diákok. A gimnázium 1.2.3. osztályából is visszajárnak a gyerekek, és ez ad egy komolyabb volument a kórushangzásnak.

■ *Ön az életét a régizene játszásnak szentelte. Korábban a gyerekkórusnak az „élelkelhetetlenül nehéz” kortárs zene hozta meg a világhírnevet. Fel kell adnia korábbi életét, hogy össze tudja egyeztetni ezzel az új kihívással?*

– Egyáltalán nem. Nagyon sok olyan koncert van, ahol a barokk zene és a kortárs zene valamilyen szinten összekapcsolódik, ugyanis a barokk zenében is benne rejlik a „face to face” gondolat, azaz, hogy „direktben” adom át a zenét. A romantikus és a klasszikus

A Magyar Rádió Művészeti Együtteseinek új bérletsorozata

A Magyar Rádió Művészeti Együttese a 2019/20. évadban is gazdag és változatos kínálatot várják a zenebarátokat.

Vásáry Tamás harmadik éve folyó nagy Beethoven-ciklusa a végéhez érkezik. A nyitányok és zongoraversenyek mellett a zeneakadémiai koncertsorozat zárásaként a *Krisztus az Olajfák hegyén* c. oratórium hangzik el. A versenyművek szólístái apa és fia: **Ránki Dezső** és **Ránki Fülöp** lesznek.

A Beethoven-ciklus folytatásaként – azzal egyidejűleg is – már megvásárolható **Vásáry Tamás** újabb koncertsorozata, melyben Robert Schumann életművének legfontosabb zenekari darabjai kerülnek műsorra. A négy szimfónia és a három versenymű mellett elhangzik két nyitány és végezetül a gyönyörű „idilloratórium”: *Az éden és a Peri*. A ciklus szólístái: **Oláh Vilmos** (hegedű), **Devich Gergely** (gordonka) és **Fülei Balázs** (zongora).

*

Romantikus portrék és nagy művészegyéniségek találkozása a Műpában

Verdi, R. Strauss, Leoncavallo és **Csajkovszkij** emblematis remekművei hangzanak el nagy művészegyéniségek előadásában. Az együttesek első állandó vendégművésze, **José Cura**, Verdi Requiemjét dirigálja és a Bajazzók címszerepét énekli. **Rost Andrea**, a *Négy utolsó énekkel* és a *Rózsalovag* zárójelenetében lép színpadra. **Kobayashi Ken-Ichiro** keze alatt megszólal **Csajkovszkij 5. szimfóniája**. Mellettük további kiváló művészek, **Sümege Esztertől Pasztircsák Polinán** keresztül **Rohmann Dittáig**, a Magyar Rádió Gyerekkórusa, és még sokan mások fémjelzik a legmagasabb szintű zenei előadó-művészetet a következő évadban.

A zeneakadémiai **Dohnányi bérlet** változatos zenei kínálatában **Camilla Hoitenga** kiváló német fuvola-művész szólaltatja meg az Eötvös Intézet és a Rádiózenei számára komponált **Alex Nante-fuvolaverseny** ősbemutatóját **Stravinsky, Kodály** és R. Strauss népszerű műveinek társaságában, a fiatal tajvani karmester, **Su-Han Yang** irányításával.

Egyedi zenei szenzációnak ígérkezik **José Cura: Montezuma** és a rőt pap című operájának ősbemutatója a szerző vezényletével: az időnként mulatságos, más-kor szürreális történetben a gazdag argentin utazó a velencei karneválon Montezuma jelmezében találkozik **Vivaldival, Händellel** és **D. Scarlattival**, majd közösen hallgatják meg **Vivaldi: Montezuma** c. operájának főpróbáját...

A budapesti közönség kedvence, **Carlo Montanaro** karmester estjén ezúttal az eredeti változatban hallhatjuk **Mozart** népszerű *A-dúr klarinétversenyét*, melyet a szerző eredetileg az úgynevezett basszetklarinétra komponált, mely **Varga Gábor** előadásában ebben a változatban különös meglepetéseket tartogat szá-

munkra. *Vajda Gergely* vezényletével *Britten* és *Debussy* „tenger-zenéi” mellett megidézik *Szent Ferenc* emlékét *Liszt Ferenc* és *Orbán György* szépséges műveivel, *Sümege Eszter* énekszólójával.

Kovács János Smetana: Hazám című ciklusából és *Leoš Janáček* műveiből állította össze műsorát: a drámai erejű *Taras Bulba* mellett *Jenufa* áriája és a döbbenetesen katartikus opera zárójelenete elevenedik meg, végül a grandiózus *Sinfonietta* zárja a bérletsorozatot.

*

A nagyszerű Mátyás-templomi **Anno Sacri sorozat** folytatásaként „**Barokk felfedezések**” invitálják a közönséget a korszak négy legfényesebb csillaga: *Bach*, *Vivaldi*, *Telemann* és *Händel* kompozícióival. A **Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara, Énekara és Gyermekkórusa** melletti rangos vendégszólíták: **Tomás Šelc**, a neves pozsonyi basszista, **Erik Bosgraaf**, a világ egyik legkiválóbb furulyaművésze, és **Dmitry Sinkovsky**, aki korábban már hegedűművészként és kontratenor énekesként is lenyűgözte a budapesti közönséget. A sorozat megkoronázásának három ékköve *Vivaldi*, *Telemann* és *Bach Magnificatja* lesz.

*

A **Magyar Rádió Énekkarának Sapszon bérletében** a Pesti Vigadóban az énekkari irodalom emblematisz alkotásai szólalnak meg, melyek a legkiválóbb énekkarok számára is komoly kihívást jelentenek. **Csillag Béni**, aki vezető holland kórusok karnagya, **Rossini**: Kis ünnepi miséjét vezényli, vezető karnagyunk, **Pad Zoltán** pedig két grandiózus vecsernyét, **Rachmaninov** *Vesperását* és **Monteverdi** *Vespróját* tűzi műsorra. A negyedik hangversenyen a bérlet névadójának ugyancsak hírneves fia, **ifj. Sapszon Ferenc** vendégszereplése bensőséges, spirituális hangulatú koncertélményt ígér.

A **Magyar Rádió Gyermekkórusa** idén ünnepli alapításának 65. évfordulóját. A jubileumi évben számos fontos felkérésnek tesznek eleget Budapesten, vidéken és külföldön egyaránt. A kórus fellép a Müpában, a Zeneakadémián, a Pesti Vigadóban, a BMC-ben, Székesfehérváron, Pozsonyban, Nagyszombatban, Brnóban, Valticében és Prágában. Az ünnepi évet lezáró koncert december 15-én lesz a Zeneakadémián, meglegyetés-közreműködőkkel.

zenében nincs olyan ún. információ áramlás, inkább hangulatokat, érzelmeket közvetítenek.

A barokk zene olyan, mint egy idegen nyelv – ha az ember megismeri, érti, hogy miről van szó, csak még egy kis művészet is társul hozzá. A kortárs zene is erről szól, azaz a zeneszerző a mindennapi problémákra, vagy a 20-21. század problémáira adott reakcióját komponálja meg. Tehát egy közvetlen nyelvet kódol a saját művébe, ezáltal a két dolog szerintem nagyon hasonló.

Másrészt nagyon szeretném a régizenet megismertetni a gyerekkórusokkal és annak közönségével. Így, aki egyébként soha nem megy el régizene koncertre, túllünk kapna egy kb. 10 perces zenei élményt, és rájönne, hogy ez milyen jó zene.

Azt gondolom minden tanárnak azt kell átadnia, amivel ő komolyabban foglalkozik, amihez igazán ért, hiszen azt tudja hitelesen tolmácsolni a gyerekek felé.

■ *Ön vezényelte már a Magyar Rádió Művészeti Együtteseit – a zenekart, az énekkart és a gyerekkórust együtt –, milyen tapasztalatokat szerzett velük kapcsolatban?*

– Az a tapasztalatom, hogy a zenei újdonságok felé nagyon nyitott a társaság. Például ha a historikus játékmódot a karmester megfelelően tolmácsolja a muzsikusok felé – akik egyébként nem szoktak ilyet játszani –, és zeneileg értelmezhető, használható előadás születik, arra nyitottak a jó zenészek. Aki tényleg a zenét próbálja játszani és nem csak a hangokat, aki zenét szeretne létrehozni, annak ezek az újdonságok nem is igazi újdonságok. A jó zenész magától is rájön, hogy ezt így vagy úgy kellene előadni. Másrészt, ha nyitottak a zenészek erre az ún. „rekonstruált előadói stílusra”, akkor egészen új oldalát mutatja meg a darab, hiszen új színek jelennek meg, ami nagyon érdekes tud lenni. Ezt a nyitottságot a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának művészeiben, és a Magyar Rádió Énekkarának tagjaiban is abszolút megtaláltam.

■ *Végezetül, hogyan próbálja meg „felépíteni” a gyerekkórust, hogy ismét hírnevet szerezzen hazai- és nemzetközi szinten egyaránt?*

– Az a célom, hogy zeneileg minden stíusból egyformán „kapjanak” a gyerekek. Ezért a műsor összeállításában arra törekszem, hogy egy koncerten belül több stílusban is énekeljünk. Így például a júniusi koncertünkön lesz egy középkori blokk, egy reneszánsz-, egy Schubert- és egy Kodály-blokk is, májusban pedig Michael Haydn-t fogunk énekelni. Fontosnak tartom, hogy minden stílusban egyaránt tudjunk előadni műveket, és ezeken a különböző stílusokon keresztül igyekszem átadni az alapvető zeneiséghez csatlakozó információkat.

Medvegy Erzsébet